

Keskusvaalilautakunta 2025-2029

Kunnanhallitus 26.05.2025 § 112

Vaalilain 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan kunnan keskusvaalilautakunta, johon kuuluu viisi jäsentä ja tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Jäsenistä valtuuston on määrättävä yksi puheenjohtajaksi ja toinen varapuheenjohtajaksi. Sekä jäsenten, että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kunnallisvaaleissa (vuoden 2025 vaalit) ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä.

Jotta kunnan keskusvaalilautakunnan jäsenet ja varajäsenet edustaisivat edellisissä kunnallisvaaleissa esiintyneitä äänestäjäryhmiä, se yleensä edellyttää, että kukin jäsen ja varajäsen edustaa eri äänestäjäryhmää. Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Keskusvaalilautakuntaan valittavalla on oltava kuntalain 71 §:n mukainen yleinen vaalikelpoisuus. Lisäksi sovelletaan Kuntalain 74.1 §:ää, jossa rajoitetaan vaalikelpoisuutta lautakuntaan. Rajoituksista olennaisin on vaatimus vaalikelpoisuudesta valtuustoon, joten kunnan ja kuntayhtymän johtavat viranhaltijat ja konserniyhtiön johtohenkilöt eivät ole vaalikelpoisia keskusvaalilautakuntaan.

Tasa-arvolain soveltaminen

Kunnalliset toimielimet

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain 4 a §:

Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Sukupuolikiintiö koskee kaikkia kunnan toimielimiä lukuun ottamatta kuntien valtuustoja, jotka valitaan yleisillä vaaleilla. Kunnan toimielimiä ovat kuntalain 30 §:n mukaan valtuuston lisäksi

- kunnanhallitus ja sen jaostot
- lautakunnat tai valiokunnat ja niiden jaostot
- johtokunnat ja niiden jaostot sekä
- toimikunnat.

Myös valtuuston tilapäisen valiokunnan (kuntalain 35 §) kokoonpanossa on huomioitava tasa-arvolain kiintiösäännös. Tilapäisen valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja ja varavaltuutettuja.

Lain mukaisen sukupuolikiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske.

Sukupuolikiintiöstä voidaan poiketa erityisestä syystä. Erityinen syy voi olla esimerkiksi, että jollakin erityisalalla on vain joko nais- tai miespuolisia asiantuntijoita. Jos kiintiöstä poiketaan, syy on tarpeen kirjata valintapäätökseen. Erityiset syyt oikeuttanevat varsin harvoin poikkeamaan kiintiöstä kunnallisia

toimielimiä valittaessa. Lähinnä poikkeaminen voinee tulla kysymykseen johtokunnassa ja toimikunnassa.

Valtuusto voi päättää, että kunnanhallitukseen ja lautakuntaan voidaan valita vain valtuutettuja ja varavaltuutettuja. Tarkoituksena on antaa vaaleilla valituille valtuutetuille ja varavaltuutetuille vastuuta myös kunnan muussa hallinnossa ja lisätä poliittista vastuuta. Jos valtuustoon ei ole vaaleissa valittu riittävästi kummankin sukupuolen edustajia, valtuutettujen ja varavaltuutettujen aseman korostaminen säännöksessä mainitulla tavalla on ilmeisesti erityinen syy poiketa tasa-arvolain mukaisesta kiintiöstä.

Keskusvaalilautakunnasta säädetään vaalilaissa.

Ryhmät ovat neuvottelujen tuloksena esittäneet keskusvaalilautakuntaan valittavaksi seuraavat henkilöt:

varsinainen jäsen	varajäsen
pj Pekka Tolvanen	VAS N
varapj Kimmo Mannerkoski	Jari Suomalainen
Helena Pakarinen	Veronika Uusimäki
Ritva Simonen	Marja Multanen
Teuvo Karjalainen	Hannu Hämäläinen

Asian valmistelija

hallintosihteeri Susanna Rannasalo, susanna.rannasalo@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4017

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että kunnanvaltuusto nimeää keskusvaalilautakunnan yllä esitetyn taulukon mukaisesti valtuustokaudelle 2025-2029.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että kunnanvaltuusto nimeää keskusvaalilautakunnan yllä esitetyn taulukon mukaisesti valtuustokaudelle 2025-2029.

Kunnanvaltuusto 09.06.2025 § 41

Esityslistan asia n:o 11.

Helena Pakarinen kertoi, että vasemmistoliitolta ei tule varajäsentä. Koska varajäsenten tulee olla sisäänkutsumisjärjestyksessä, hän esittää, että asia jätetään pöydälle.

Saara Raatikainen kannatti Helena Pakarisen esitystä.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti jättää asian pöydälle.

Kunnanvaltuusto 01.09.2025 § 65
117/00.00.01.01/2025

Esityslistan asia n:o 6.

Suvi Hiltunen esitti keskusvaalilautakunnan varajäseneksi valittavaksi Vuokko Väistö.

Helena Pakarinen kertoi, että ryhmien neuvottelussa on sovittu, että koska vasemmistoliitolta ei tule varajäsentä, on tässä kokouksessa valittava varajäsen sisäänkutsumisjärjestyksessä viimeinen.

Päätös

Kunnanvaltuusto nimeää keskusvaalilautakuntaan varsinaiset jäsenet yllämainitun taulukon mukaisesti valtuustokaudelle 2025-2029. Varajäseniksi valtuusto nimeää Jari Suomalaisen, Veronika Uusimäen, Marja Multasen, Hannu Hämäläisen ja Vuokko Väistön.
